

Dosarul nr. 2ra-1262/19

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central (jud. A. Costiuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

3 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Boriss Vartiks, reprezentat de avocatul Pavel Cotruță împotriva lui Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informațiilor răspândite, exprimarea scuzelor, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Anatolie Zavalîșca, reprezentat de avocatul Ion Cîșlari, admis apelul declarat de Boriss Vartiks, reprezentat de avocatul Pavel Cotruță, casată integral hotărârea din 6 iulie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul central și adoptată o nouă hotărârea prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 14 noiembrie 2017, prin intermediul Oficiului Poștal, Boriss Vartiks, reprezentat de avocatul Pavel Cotruță a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informațiilor răspândite, exprimarea scuzelor, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că este asociat și administrator al ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, creată la 11 septembrie 2011, cu sediul în sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, printre principalele genuri de activitatea desfășurate de către aceasta fiind agricultura și pomicultura (horticultura).

Un alt asociat al ÎM „Applum - D.A.B.” SRL este și SRL „Mustang”, ultima fiind gestionată de către Aureliu Zavalîșca, având ca asociați Aureliu Zavalîșca și Anatolie Zavalîșca, cel din urmă fiind și Primarul sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă.

A relatat că i-a devenit cunoscut faptul că la 17 septembrie 2017, la inițiativa copârâților, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, a avut loc o întrunire cu ușile închise cu un grup de circa cincizeci de persoane, proprietari de terenuri, în special, a celor pe care ÎM „Applum - D.A.B.” SRL le deține în arendă.

În cadrul acelei întrevederi, copârâțul Anatolie Zavalîșca, care acționa în primul rând din postura sa de Primar al satului Slobozia, dar motivația căruia rezultă din calitatea sa de asociat al SRL „Mustang”, s-a expus publicului prezent despre el într-un mod defăimător, verbalizând următoarele:

„Pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova, și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...” verbalizând și alegația precum că dânsul ar fi pus în gaj pământurile oamenilor fără acordul lor și că ei vor rămâne fără terenuri, pretinzând că poate argumenta cele menționate în baza unor procese-verbale de la adunările generale ale ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, pe care le deține în virtutea funcției și calității deținute, astfel inducând în eroare pe cei prezenți la acea întrunire.

De asemenea, Anatolie Zavalîșca a mai menționat precum că el, Boriss Vartiks ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediată perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni”. Că el l-ar fi „găsit sub un gard și l-a adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze”.

A mai comunicat Anatolie Zavalîșca despre faptul că a găsit un alt agent economic și că pământurile deținute în arendă de ÎM „Applum - D.A.B.” SRL urmează să treacă la agentul economic indicat de primul.

Reclamantul a indicat că este certă motivația acțiunilor lui Anatolie Zavalîșca de a genera discontinuitatea relațiilor de arendă/subarendă stabilite dintre ÎM „Applum - D.A.B.” SRL și proprietarii terenurilor respective, deoarece acestea sunt terenuri îmbunătățite de către și pe contul ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, reprezentând livezi cu pomi roditori în mare parte, pe care se dorește a fi preluate în arendă de către SRL „Mustang”, entitate juridică deținută de către Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca, care acționează concertat în detrimentul ÎM „Applum - D.A.B.” SRL căreia îi sunt afiliați.

Cele descrise pot fi confirmate în calitate de martor de către următorii locuitori ai sat. XXXXX r-nul XXXXX, care au fost prezenți la evenimentul descris anterior și anume, Vladimir Cupleco, Leonid Movilă, Nicolae Zavalîșca, Vladimir Cuclenco și Stepan Caraman.

Ulterior, la 18 septembrie 2017, un grup de persoane care dețin diverse funcții în cadrul administrației publice locale - Primăriei sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, în frunte cu Anatolie Zavalîșca, care deține și exercită funcția de Primar,

Svetlana Eremenco, care deține funcția de secretar al Primăriei și al Consiliului local Slobozia, Victor Babici, care deține funcția de consilier în cadrul Consiliului local și care mai este și conducător al fanfarei din sat, Zinaida Iurco, care deține funcția de director al grădiniței din sat, Vera Malcic, care deține funcția de casier, fiind însoțite și de Aureliu Zavalîșca continuându-și acțiunile de defăimare a lui și a ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, au purces la vizitarea unui număr nedeterminat de gospodării, unde, discutând în prealabil cu proprietarii de terenuri deținute în arendă/subarendă de ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, reproducându-le aceleași informații care au fost verbalizate la întrunirea din 17 septembrie 2017, au determinat circa șaiszeci și trei de proprietari de a încheia contracte de arendă a terenurilor plantate de către ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, pe un termen nou cu SRL „Mustang”, încălcând astfel și dreptul de preemțiune al ÎM „Applum - D.A.B.” SRL.

A specificat că acțiunile din 17 septembrie 2017 și 18 septembrie 2017 ale copârâților cad sub incidența prevederilor Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Despre cele declarate de Anatolie Zavalîșca și Aurel Zavalîșca la întrevvedere din 17 septembrie 2017 și în cadrul întrevvederilor individuale efectuate pe parcursul zilei de 18 septembrie 2017, dânsul a aflat la 20 septembrie 2017.

A obiectat că acțiunile copârâților întrunesc calificative juridice materiale definite la art. 2 din Legea menționată.

Pornind de la faptul că Anatolie Zavalîșca a enunțat alegații precum că dânsul ar fi comis infracțiuni de spălare a banilor, cazului dat sunt aplicabile prevederile art. 12 din Legea menționată.

Cu referire la respectarea căii prelabile, după cum este prevăzut la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, a precizat asupra faptului că la 10 octombrie 2017, adică în termenul prevăzut de lege, în adresa copârâților a fost remisă câte o cerere prelabilă prin scrisorile recomandate cu aviz de recepție DS2012057970AR și DS2012057971AR, care, fiind recepționate la 11 octombrie 2017 și 12 octombrie 2017, au declanșat procedura prelabilă, urmând ca în termenul stabilit la art. 16 alin. (1) din aceeași Lege să fie examinată și soluționată, adică până la 16 octombrie 2017 și 17 octombrie 2017, corespunzător.

Având în vedere prevederile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și ca urmare a faptului că copârâții nu pot avea nicio probă prin care să poată fi demonstrată veridicitatea afirmațiilor defăimătoare, ultimii urmau să execute întocmai prevederile legale.

Iar reieșind din prevederile art. 16 alin. (3) și (4) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și că în termenul legal copârâții nu au dezmințit informațiile defăimătoare, nu au exprimat scuzele și nici nu au compensat prejudiciile cauzate, pentru dânsul a devenit disponibilă opțiunea prevăzută la art. 16 alin. (5) din Lege, adică să depună prezenta cerere de chemare în judecată.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului că informațiile verbalizate de Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca la data de 17 septembrie 2017, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, în cadrul întrevederii cu proprietarii de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL și ulterior la 18 septembrie 2017, în cadrul vizitelor efectuate la domiciliile proprietarilor de terenuri, care îl vizează pe dânsul, precum că „pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova, și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...”, și precum că dânsul ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediată perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni” și precum că copârâții l-ar fi „găsit sub un gard” pe dânsul și l-ar fi „adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze”, reprezintă judecăți de valoare lipsite de substrat factologic suficient, obligarea copârâților să dezmință informațiile menționate și să verbalizeze în aceleași circumstanțe, adică întrunind pe propria cheltuială a copârâților, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, cel puțin cincizeci de proprietarii de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, precum și cei pe care i-au vizitat la domiciliile la 18 septembrie 2017, dezmințirea ce va avea următorul text:

„Noi, Anatol Zavalîșca și Aurel Zavalîșca, recunoaștem faptul că cele verbalizate de noi în cadrul întrunirii avute la data de 17 septembrie 2017, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, cu proprietarii de terenuri, aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, administrată de Boriss Vartiks, când ne-am expus precum că „Pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova, și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...”, și precum că Boriss Vartiks ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediată perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni”, și precum că noi l-am fi „găsit sub un gard” pe Boriss Vartiks și l-am fi „adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze”, constituie informații neveridice, lipsite de probe și substrat factologic probator suficient”, solicitând și încasarea în mod solidar de la copârâți în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 1 leu, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 6 iulie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatat faptul că informațiile verbalizate de către Anatolie Zavalîșca reprezintă judecăți de valoare lipsite de substrat factologic suficient.

A fost obligat Anatolie Zavalîșca să dezmință informațiile verbalizate la 17 septembrie 2017 care îl vizează pe Boriss Vartiks.

A fost încasat din contul lui Anatolie Zavalîșca prejudiciul moral în valoare de 1 leu.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prima instanță a constatat că anume Anatolie Zavalîșca în cadrul adunării cotașilor ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, care a avut loc la 17 septembrie 2017 în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, și-a exprimat opinia referitor la anumite aspecte economice ale ÎM „Applum - D.A.B.” SRL prin fraze sub formă de judecăți de valoare fără niciun substrat factologic suficient, prin ce a lezat onoarea și demnitatea lui Boriss Vartiks, astfel, întrunind elementele unei dintre cele trei tipuri de lezare a onoarei și demnității sau reputației profesionale prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și anume, răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient.

Totodată, prima instanță a menționat că pârâții nu au prezentat dovezi care ar atesta faptul că cele invocate de ei corespund adevărului, că nu sunt false.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Anatolie Zavalîșca, reprezentat de avocatul Ion Cîșlari, admis apelul declarat de Boriss Vartiks, reprezentat de avocatul Pavel Cotruță, casată integral hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărârea prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost constatat că informațiile răspândite de Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca la 17 septembrie 2017, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, în cadrul întrevederii cu proprietarii de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL și ulterior la 18 septembrie 2017, în cadrul vizitelor efectuate la domiciliile proprietarilor de terenuri, care îl vizează pe Boriss Vartiks, precum că „pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...”, și precum că Boriss Vartiks ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediata perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni” și precum că Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca l-ar fi „găsit sub un gard” pe Boriss Vartiks și l-ar fi „adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze” - reprezintă judecăți de valoare lipsite de substrat factologic suficient.

Au fost obligați Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca să dezmință informațiile răspândite la 17 septembrie 2017, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, în cadrul întrevederii cu proprietarii de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL și ulterior la 18 septembrie 2017, în cadrul vizitelor efectuate la domiciliile proprietarilor de terenuri, care îl vizează pe Boriss Vartiks, precum că „pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...”, și precum că

Boriss Vartiks ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediata perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni” și precum că Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca l-ar fi găsit sub un gard pe Boriss Vartiks și l-ar fi adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze, cu prezentarea scuzelor de rigoare lui Boriss Vartiks.

Au fost obligați Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca să răspândească în aceleași circumstanțe, întrunind pe propria cheltuială, în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, cel puțin cincizeci de proprietari de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, precum și pe cei pe care i-au vizat la domiciliu la 18 septembrie 2017, dezmințirea cu textul:

„Noi, Anatol Zavalîșca și Aurel Zavalîșca, recunoaștem faptul că cele răspândite de noi în cadrul întrunirii avute la 17 septembrie 2017 în incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, în cadrul întrevederii cu proprietarii de terenuri aflate în arendă/subarendă la ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, administrată de Boriss Vartiks, precum că „pământurile noastre sunt în pericol mare, pentru că ÎM „Applum - D.A.B.” SRL s-a legat cu bancheri din off-shore-uri, bancherii care împreună cu Boriss Vartiks spală bani prin Republica Moldova și până la urmă o să ne le ia de la noi, o să le pierdem...”, și precum că Boriss Vartiks ar fi „un om foarte rău, cu legături criminale, care are probleme, că se ocupă de spălarea banilor criminali și că va fi arestat și deportat în imediata perioadă, iar pământurile vor rămâne nelucrate și nu o să plătească nimeni la oameni” și precum că Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca l-ar fi „găsit sub un gard” pe Boriss Vartiks și l-ar fi „adus acolo, dar degrabă o să-l deporteze”, constituie informații neveridice, lipsite de probe și substrat factologic probator suficient”.

A fost încasat în mod solidar de la Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca în beneficiul lui Boriss Vartiks prejudiciul moral în sumă de 1 leu.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că în speță nu se întrunesc temeiurile instituite la art. 267 lit. a) CPC pentru scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de Boriss Vartiks, deoarece acesta a respectat procedura extrajudiciară de soluționare a litigiului instituită de lege.

Totodată, instanța de apel a conchis că, deoarece Boriss Vartiks s-a încadrat în termenul de adresare a cererii prelabile părților, iar aceștia nu au oferit în termen de 5 zile un răspuns la cererile prelabile, termenul de prescripție instituit de lege expiră în privința lui Anatolie Zavalîșca la 15 noiembrie 2017 (30 de zile de la data expirării a 5 zile din momentul recepționării de către adresat a cererii prelabile), iar în privința lui Aureliu Zavalîșca la 16 noiembrie 2017, calculat în același mod, prin urmare, depunând acțiunea prin intermediul Oficiului Poștal la 14 noiembrie 2016, Boriss Vartiks s-a încadrat în termenul de prescripție.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind defăimătoare declarațiile intimaților, deoarece acestea atentează asupra onoarei și demnității lui Boriss Vartiks.

La 25 aprilie 2019, Anatolie Zavalîșca și Aureliu Zavalîșca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari au declarat recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a dispune, după caz, scoaterea cererii de pe rol, dispunând casarea încheierii din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul central, respingerea acțiunii ca fiind tardivă sau respingerea acțiunii ca fiind nefondată.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală, deoarece instanța de apel a apreciat vădit arbitrar probele administrate la dosar, din care rezultă că a fost interpretată în mod eronat legea, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, fiind admise erori la pronunțarea soluției, iar însăși soluția este una contradictorie și imprecisă.

Având în vedere prevederile art. 15 alin. (1) și 18 alin. (4) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, a accentuat că potrivit înscrisurilor prezentate la cererea de chemare în judecată, se atestă că este anexată o copie de pe cererea prealabilă, în confirmarea respectării procedurii prealabile, desemnată de Boriss Vartiks, cu mențiunea avocatului Pavel Cotruță: „confirm veridicitatea copiei cu originalul deținut de Boriss Vartiks, care a fost remis poștal copârâților, textele fiind identice ca conținut și formă, câte un exemplar semnat fiind remis copârâților”, prin ce se atestă că Boriss Vartiks la înaintarea acțiunii în instanța de judecată nu a respectat prevederile imperative prevăzute la art. 18 alin. (4) lit. b din Legea menționată și nu a anexat copia de pe cererea prealabilă, pretinsă de avocat că este deținută de Boriss Vartiks, ci este indicat că este anexat un model analogic.

Astfel, urmează a fi constatată circumstanța că la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, Boriss Vartiks nu a respectat obligația de a anexa copia de pe cererea prealabilă, obligație impusă prin lege, în consecință, urmează a fi scoasă cererea de pe rol potrivit prevederilor art. 267 lit. a) CPC.

Totodată, în cadrul dezbaterilor judiciare, după ascultarea declarațiilor martorului părții reclamante, Alexandru Boldescu, dâșii au aflat că Boriss Vartiks a cunoscut cu certitudine și indubitabil de pretinsa defăimare la 17 septembrie 2017 și nu la 20 septembrie 2017 așa cum a fost invocat în acțiune, din care circumstanță rezultă că la înaintarea cererii prealabile a fost omis termenul de prescripție de 20 de zile.

Or, termenul limită pentru înaintarea cererii prealabile față de ei a fost data de 8 octombrie 2017, iar pretinsa cerere prealabilă, din 10 octombrie 2017, atestă că a fost înaintată peste termenul oferit de lege de 20 de zile și având în vedere că acest termen este unul de prescripție, în interesul lor a fost invocat și a fost solicitată respingerea acțiunii ca fiind prescrisă, înaintată tardiv.

Au obiectat că instanța de apel vădit arbitrar a respins argumentul lor referitor la faptul că martorul Alexandru Boldescu ar fi declarat despre informarea lui Boriss Vartiks la 17 septembrie 2017, referitor la cele pretins întâmplate la adunarea din 17 septembrie 2017 în Casa de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, deoarece din declarațiile acestuia nu ar rezulta că l-ar fi informat despre cele

întâmplat la 17 septembrie 2017, concluzie, apreciere, total nefondată, contrar probatoriului administrat la materialele pricinii, din motivul elucidării acestei circumstanțe în mod superficial, or, lecturând declarațiile scrise, la ultima întrebare a avocatului Ion Cîșlari, martorul Alexandru Boldescu, la întrebarea dacă la aceeași data adică la 17 septembrie 2017, l-a informat despre rezultatul însărcinării sale de a asista la adunarea din incinta Casei de cultură din sat. Slobozia r-nul Ștefan Vodă, a răspuns că la înștiințat pe Boriss Vartiks că nu i-a fost permisă intrarea la adunare și i-a spus și despre cele auzite de la oameni la aceea adunare.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au relevat, în contextul invocării termenului de prescripție, că informațiile ce au devenit pretins cunoscute reprezentantului lui Boriss Vartiks și al ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, Alexandru Boldescu, sunt opozabile celui pe care l-a reprezentat, începând cu 17 septembrie 2017, anume lui Boriss Vartiks.

Așadar, este cert faptul că intimatul a omis termenul de prescripție invocat de către ei, mai mult Boriss Vartiks nu a prezentat nicio probă pertinentă din care ar rezulta cu certitudine data cunoașterii pretensei defăimări.

Reieșind din declarațiile martorilor intimatului se constată că nu au fost confirmate cele afirmate și pretinse de Boriss Vartiks în acțiunea formulată și anume, pretinsa verbalizare a lor în cadrul întrevederii din 17 septembrie 2017 și nici pretinsa vizitare de către Aureliu Zavalișca a unui număr nedeterminat de gospodării în cadrul cărora ar fi reprodus informațiile defăimătoare în adresa lui Boriss Vartiks, pretinse verbalizate la 17 septembrie 2017, care ar fi fost însoțit de un grup de persoane.

Toate cele declarate de Anatolie Zavalișca, au fost confirmate prin probe prezentate, precum și de martorul Alexandru Boldescu, dar și prin procesele-verbale ale adunării cotașilor întreprinderii ÎM „Applum - D.A.B.” SRL, declarații care au avut un caracter de informare și nu afirmații a unor judecăți de valoare cum pretinde intimatul.

Constatările primei instanțe în sensul că Aureliu Zavalișca nu a făcut declarații în cadrul adunării din 17 septembrie 2017 sunt absolut corecte, precum și respingerea capătului de acțiune referitor la pretenția că copârâții chipurile ar fi verbalizat aceleași pretinse defăimări în cadrul unei vizite a sătenilor la 18 septembrie 2017, deoarece nu există niciun suport probatoriu pertinent și verosimil.

La 27 iunie 2019, Boriss Vartiks, reprezentat de avocatul Pavel Cotruță a depus referință la recursul declarat de Anatolie Zavalișca și Aureliu Zavalișca, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 28 februarie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 241 vol. I), fiind recepționată de reprezentantul recurenților, avocatul Ion Cîșlari la 11 aprilie 2019, ceea ce se atestă prin ștampila aplicată pe plicul de

recepție a deciziei recurate, copia căruia este anexată la recurs (f. d. 10 verso vol. II).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 25 aprilie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Anatolie Zavalișca și Aureliu Zavalișca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anatolie Zavalișca și Aureliu Zavalișca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența

probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Anatolie Zavalișca și Aureliu Zavalișca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Anatolie Zavalișca și Aureliu Zavalișca, reprezentați de avocatul Ion Cîșlari împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari